

[Poul Hartling.]

prøvelse, hvis ikke den ulovlige engelske særtold blev af ganske kort varighed. Den højtærede udenrigsminister fastslog klart og utvetydigt, at han her kun ville tælle i måneder. Nu lader det til at være et spørgsmål om halve og hele år, før den engelske regering vil ophæve sin ulovlige forholdsregel. Tiden er nu inde, da vi må vente, at den højtærede udenrigsminister indfriede de forventninger, han selv har vakt til live, om at ville anlægge en helt åben og fordoms-fri bedømmelse af vor markedspolitik.

Når vi i venstre har lagt så megen vægt på at tale markedspolitik, skyldes det ikke blot priser og afsætningsvilkår. Det gør det også, og hvem tør tale letsindigt om det, som er med til at betinge selve eksistensen for mange hjem og mange virksomheder? Man kan tale med stor overlegenhed om flæskepriser og fjerkrætold og kødmarkeder, når man ikke selv har direkte med de ting at gøre, og man kan jo være så åndelig, at man slet ikke vil høre tale om priser og markeder. Det er præcis lige så velbegavet som i den gamle historie om manden, der sagde: hvad kommer kornhøsten mig ved, jeg køber mit brød hos bageren. Men venstres tale om fællesmarkedet går nu ikke blot ud fra priser og told og afsætningsmuligheder, hvor afgørende de end kan være både for landet som helhed og for den enkelte; den hænger sammen med et syn på Europas helhed. Den fremtid, der tegner sig for os, kan ikke være en fremtid i isolation. Nordens lande, Europas lande, ja, alle verdens lande må i stigende grad indstille sig på et samarbejde, på, at den ene ikke kan undvære den anden, på, at der her er en helhed, som hvert enkelt land skal bidrage til. I denne store sammenhæng kan man ikke komme uden om det store europæiske økonomiske fællesskab. Bekrige det kan man slet ikke, undvære det kan man ikke i det lange løb. Det er jo det, der går op for flere og flere i England, i Norden og herhjemme, at der bagved de store markedsdannelse vel ligger en masse handelsgoisme, ja,

selvfølgelig, men også en tydelig nødvendighed og et stort syn. Det er i det perspektiv, vi skal anskue også vor europæiske udenrigspolitik, og i det perspektiv bliver den engelske industritold forkastelig og den danske regerings forslag om biltold nærmest latterligt.

Når vi ser fremad, ser vi mange vanskeligheder også på det økonomiske felt. Vi arbejder med en rente, der nu på obligationsmarkedet er over 10 pct., vi har truende valutavanskeligheder, afsætningsproblemer o. s. v., vi har en ansændt økonomisk situation, der også uden varsel kan slå ind på beskæftigelsen. Vi sidder ligesom fast i vore problemer, og det er, som om vi trænger til et nyt perspektiv.

Det er da værd at spørge, om vi kan fortsætte med den fordelings- eller misundelsespolitik, som socialdemokratiet i så høj grad har ført an i. Den ligger naturligvis lige for hånden hos os alle sammen. Som Storm P. udtrykker det: alle ville have det godt, hvis ingen havde det bedre. Man ser over hækken til naboen og sammenligner sig med ham, og så er man modtagelig for fordelingspolitikken argumenter; men der er meget mere perspektiv i at føre en politik, der giver mere at fordele.

En sådan politik går ikke først og fremmest ud fra, at der skal mere ind i statens kasse. Det er klart, at der er store og også stærkt voksende krav til staten, og alle kravene, eller næsten alle kravene, er såmænd berettigede nok. Men det er også klart, at al skat, al afgift til syvende og sidst tages af produktionen; hvad enten det er indkomstskat eller engros-, en detail- eller merværdiomsætningsafgift, så må den til sidst komme fra den produktion, som vi alle på en eller anden måde er med i. Det er også i sin orden, at en del af det, vi frembringer, skal anvendes af fællesskabet, af det offentlige.

For at sikre den økonomiske vækst må man sætte sig det mål at lægge produktionen, erhvervslivet, så få hindringer i vejen som muligt. Produktionens vilkår, dens